
Afvalbeleidsplan Waardlanden 2014 en verder

Datum : december 2013
Opgesteld door : Waardlanden en Ocelot, advies & projecten
Opgesteld in samenwerking met : de gemeenten Hardinxveld-Giessendam,
Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam, Molenwaard,
Zederik

Inhoudsopgave

1. Voorzieningen: gericht op grondstoffen inzamelen	3
1.1 De kern van het nieuwe afvalbeleid	3
1.2 Laagbouw in de woonwijken: 3 minicontainers en een ondergrondse restafvalcontainer.....	3
1.3 Laagbouw in buitengebied: 4 minicontainers	4
1.4 Hoog- en stapelbouw: (ondergrondse) verzamelcontainers	4
1.5 Aanvullend.....	4
1.6 Budget	4
2. Verwacht milieu resultaat: 50 procent minder grondstoffen in het restafval	5
2.1 Van 59 procent naar 75 procent afvalscheiding.....	5
2.2 Inzamelresultaat 2012, sorteeraanlyse en doel	5
2.3 CO ₂ reductie	6
3. Communicatie: doelgroep gericht en specifiek	6
3.1 Boodschap	6
3.2 Doelgroepen.....	6
3.3 Doelen van de communicatie.....	7
3.4 Middelen	7
3.5 Planning	7
3.6 Organisatie	8
3.7 Budget	8
4. Handhaving: inzet als communicatie middel	8
4.1 Doel en boodschap	8
4.2 Planning	8
4.3 Organisatie	8
4.4 Budget	8
5. Kosten: kostenneutraal tot licht positief	9
6. Werkgelegenheid voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt	10
7. Implementatie: stap voor stap, kern voor kern	10
8. Monitoring en evaluatie	10

Grondstoffentekorten, overconsumptie en grote bevolkingsgroei in de nabije toekomst, dwingen ons tot verandering. Lineair denken en doen wijzigt in circulair denken en doen. De circulaire economie doet zijn intrede en is gericht op maximaal hergebruik van producten en grondstoffen waarbij waardevernietiging wordt geminimaliseerd. In 2015 dient in dit kader dan ook 65 procent van het huishoudelijk afval beschikbaar te zijn voor hergebruik. Omdat dit percentage nog niet gehaald wordt, zijn gemeenten genoodzaakt het huidige afvalbeleid aan te passen. Afval moet gezien worden als grondstof.

Vanaf 2014 zullen de in Waardlanden-samenwerkende gemeenten een afvalbeleid voeren gericht op het inzamelen van grondstoffen om aan de landelijke afvalscheidingsdoelstelling te voldoen. De in Waardlanden-samenwerkende gemeenten streven daarbij naar het voeren van een eenduidig beleid. Alle gemeenten faciliteren inwoners dan in gelijke mate om een bijdrage te kunnen leveren aan een goede afvalscheiding. Ook worden er dan in de uitvoering kosten bespaard door synergievoordeel. Bovendien past een beleid waarin de nadruk ligt op grondstoffen inzamelen en op een circulaire economie bij de participatiemaatschappij. Een maatschappij waarin iedereen die dat kan verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar leven en omgeving. Voor een toelichting op de aanleiding voor een nieuwe afvalbeleid en voor de gemaakte beleidskeuze wordt verwezen naar de discussienota met de titel 'Afvalbeleid Waardlanden-gemeenten 2014 en verder. Discussienota'. Onderstaand wordt het nieuwe beleid toegelicht.

1. Voorzieningen: gericht op grondstoffen inzamelen

1.1 De kern van het nieuwe afvalbeleid

De kern van het afvalbeleid voor de Waardlanden-gemeenten voor 2014 en verder is dat het inzamelen van grondstoffen centraal staat. Afvalstoffen die grondstoffen zijn, kunnen eenvoudig gescheiden worden aangeboden, er zijn voldoende aanbodmiddelen beschikbaar en de inzamelfrequentie is hoog. Voor restafval daarentegen zijn minder voorzieningen beschikbaar in de nabijheid van de woning en wordt de inzamelfrequentie verlaagd. Door het aanpassen van het inzamelmodel worden burgers automatisch richting het juiste afvalaanbiedgedrag gestuurd.

1.2 Laagbouw in de woonwijken: 3 minicontainers en een ondergrondse restafvalcontainer

Alle woningen die een minicontainer voor restafval, GFT-afval en papier hebben, houden deze drie containers. De minicontainers voor papier en voor GFT-afval blijven voor dezelfde afvalstromen en de bestaande inzamelfrequenties wijzigen niet. De restafval minicontainer verandert wel. Deze minicontainer wordt bestemd voor het aanbieden van kunststofverpakkingsafval en een nadere te bepalen combinatie van grondstoffen. De samenstelling van deze herbruikbare afvalstromen zal bepaald worden op het moment van implementeren van het nieuwe afvalbeleid. Op dat moment is duidelijk welke combinatie de markt vraagt en kan verwerken. Nu kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een combinatie van drankenkartons en kunststofverpakkingen. De container met herbruikbare afvalstromen wordt één keer in de 14 dagen geleegd, afwisselend met de GFT-minicontainer. De minicontainers voor papier blijven door de verenigingen geleegd worden. Restafval brengen inwoners naar ondergrondse verzamelcontainers. De verwachting daarbij is dat er tussen de 150 en 200 woonhuisaansluitingen gebruik gaan maken van een restafval verzamelcontainer. Hierdoor kan het aantal verzamelcontainers beperkt blijven tot circa 320 stuks. De containers komen op een maximale loopafstand van 200 meter vanaf de erfgrans te staan. Dit betekent overigens niet dat iedereen 200 meter moet lopen met het resterende restafval maar alleen de verste huizen bezien vanaf de ondergrondse containerlocatie. Ook zal in specifieke situaties de restafval container dichterbij geplaatst kunnen worden, zoals bij seniorencomplexen.

1.3 Laagbouw in buitengebied: 4 minicontainers

Buitengebieden zijn landelijk opgezet, met voornamelijk vrijstaande woningen en woningen in lintbebouwing. Bij dit soort bebouwingen zijn minicontainers het meest geëigende inzamelmiddel voor restafval. Bij deze woningen blijft de restafval minicontainer dan ook behouden. De inzamelfrequentie wordt in het nieuwe afvalbeleid echter één keer in vier weken, om de afvalscheiding te stimuleren. Voor het aanbieden van de kunststofverpakkingsafval en de nader te bepalen combinatie van grondstoffen wordt aan deze laagbouwoningen een extra minicontainer beschikbaar gesteld (totaal, volgens berekening, 5.214 minicontainers). Deze woningen hebben dan een vierde minicontainer. Het kunststofverpakkingsafval en de nader te bepalen combinatie van grondstoffen wordt dan alternerend met de GFT-minicontainer geleegd. De papierminicontainer en de ledigingsfrequentie van deze container blijven gehandhaafd.

1.4 Hoog- en stapelbouw: (ondergrondse) verzamelcontainers

Bewoners van woningen waar geen ruimte is om eigen minicontainers te plaatsen, maken gezamenlijk gebruik van verzamelcontainers. Om te zorgen dat ook deze burgers afval zo veel mogelijk gaan scheiden, worden drie soorten verzamelcontainers direct naast elkaar geplaatst (wordt gedaan bij de optie 'blijven doen wat we doen en dat verder verbeteren'; zie paragraaf 1.5): een container voor kunststofverpakkingsafval en de nader te bepalen combinatie van grondstoffen, een container voor papier en een container voor restafval. Daarbij zal niet meer bij elke flat een restafval container staan en zullen dus ook bewoners van hoogbouw meer moeite moeten doen om afval als restafval weg te gooien. Het aanbieden van grondstoffen daarentegen wordt vergemakkelijkt door de ondergrondse containers die in de nabijheid van de flat (komen te) staan. Wanneer de hoogbouwoningen gebruik maken van inpandige voorzieningen voor restafval of van cocons, zal het streven zijn ook containers voor de herbruikbare afvalstromen en voor papier bij te plaatsen. Gezien de waarschijnlijk beperkte inpandige ruimte en de eisen van de brandweer zal het bijplaatsen van containers in deze situaties niet frequent worden toegepast. Voorzieningen voor GFT-afval bij hoogbouw blijven alleen bestaan als er kwalitatief goed GFT-afval in wordt aangeboden.

1.5 Aanvullend

Aanvullend op het nieuwe inzamelschema en de containers voor kunststofverpakkingsafval en de nader te bepalen combinatie van grondstoffen zullen de volgende maatregelen worden getroffen

- er zullen circa 1.500 extra GFT-minicontainers worden uitgezet bij laagbouwoningen die nog geen GFT-minicontainer hebben of een tweede container kunnen gebruiken;
- er zullen circa 500 extra papierminicontainers worden uitgezet bij laagbouwoningen die nog geen papierminicontainer hebben; en
- er zullen circa 320 ondergrondse containers bij worden geplaatst voor papier, kunststof en restafval zodat alle hoogbouwbezoekers nabij de woning verschillende containers hebben om alle afvalstoffen goed te kunnen scheiden.

1.6 Budget

Het budget benodigd om de voorzieningen in te richten gericht op grondstoffen, is opgenomen in hoofdstuk 5 van voorliggend document. Het budget betreft in ieder geval:

- de jaarlasten voor de extra minicontainers (7.514) en extra ondergrondse containers (640);
- de kosten voor het inzamelen van minicontainers met kunststoffen en een combinatie van nader te bepalen grondstoffen; en
- de kosten voor het legen en onderhouden van ondergrondse verzamelcontainers voor kunststoffen en een combinatie van nader te bepalen grondstoffen bij hoogbouw.

2. Verwacht milieu resultaat: 50 procent minder grondstoffen in het restafval

2.1 Van 59 procent naar 75 procent afvalscheiding

De verwachting is dat met de nieuwe manier van inzamelen 50 procent minder grondstoffen in het restafval aangetroffen zal worden. Dit is de ervaring die landelijk is opgedaan. In de Waardlanden-gemeenten wordt momenteel een scheidingspercentage van circa 59 procent gerealiseerd. Het landelijke doel voor 2015 ligt op 65 procent. Met de inzameling van grondstoffen wordt een scheidingspercentage van 75 procent verwacht, uitgaand van een gelijk blijvend niveau van het totale vrij komende afval. De landelijke doelstelling voor afvalscheiding zal dus behaald worden met het nieuwe afvalbeleid.

2.2 Inzamelresultaat 2012, sorteeraanlyse en doel

De ingezamelde hoeveelheid afval van de Waardlanden-gemeenten wordt niet per gemeente geregistreerd. Onderstaande tabel geeft weer wat het gemiddelde inzamelresultaat in het Waardlanden gebied was in 2012 per afvalstroom. Ook staat in de tabel aangegeven hoeveel grondstoffen er nog in het restafval zijn aangetroffen tijdens de sorteeraanlyse. De een na laatste kolom toont het doel norm voor het Waardlanden gebied, op basis waarin het nieuwe beleid geëvalueerd kan worden. Het doel is voor eind 2015, wanneer het nieuwe beleid geïmplementeerd is en het landelijk afvalscheidingsdoel gerealiseerd moet zijn. Alle cijfers zijn in kilogram per inwoner.

Afvalstroom	Inzamelresultaat Waardlanden 2012	Sorteeraanlyse restafval, gemiddeld Waardlanden gebied	Doel Waardlanden gebied, op basis van 50 procent minder grondstoffen in het restafval
Groente, fruit- en tuinafval	101	69	135,5
Oud papier en karton	57	25	69,5
Verpakkingsglas	18	11	23,5
Textiel	2,5	12	8,5
Kunststofverpakkingen	6,8	33	23,3

Daarbij kan het volgende vermeld worden

- De Waardlanden-gemeenten hebben verschillende stedelijkheidsklassen. De mate van verstedelijking geeft weer hoeveel omgevingsadressen er per vierkante kilometer zijn en schetst daarmee een beeld van de mogelijke te realiseren afvalscheiding. Verondersteld wordt dat meer stedelijke gemeenten minder afvalscheiding kunnen realiseren. Dit komt door de beperkte openbare ruimte, het percentage hoogbouw en de samenstelling van de bevolking. De Waardlanden-gemeenten kunnen daardoor niet allen een gelijke bijdrage leveren aan de afvalscheiding.
- De mogelijkheid van inwoners om afval te scheiden, wordt deels bepaald door de ruimte die hiervoor is. Het gaat om ruimte in huis en dan vooral ruimte in de keuken. In hoogbouwwoningen is deze ruimte over het algemeen minder dan in de meeste laagbouwwoningen die een tuin en eventueel schuur hebben. De afvalscheidingsresultaten in gebieden met veel hoogbouw zijn daarom ook vaak lager dan de resultaten in gebieden met voornamelijk laagbouwwoningen.
- Onderstaande tabel geeft weer met welke aantallen woonhuisaansluitingen, aantallen inwoners en stedelijkheidsklasse is gerekend.

	Aansluitingen (opgave Waardlanden 2011)	Inwoners (CBS 2011)	Stedelijkheids klasse
Giessenlanden	5.620	14.505	5
Gorinchem	15.360	35.085	2
Hardinxveld- Giessendam	6.430	17.647	4
Leerdam	8.450	20.664	3
Molenwaard	10.658	29.070	4
Zederik	5.620	13.449	5
Totaal	52.138	130.420	

- De focus is gericht op de afvalstromen groente, fruit- en tuinafval, oud papier en karton, verpakkingsglas, textiel en kunststofverpakkingen. Dit zijn de afvalstromen die in de wettelijke kaders benoemd worden en nog het meeste in het restafval voorkomen. Maar ook de andere afvalstromen dienen af te nemen in het restafval. Het gaat dan om een combinatie van afstromen die normaal gescheiden op de afvalbrengstations ingeleverd zouden moeten worden. Een vermindering van 50 procent van deze afvalstromen in het restafval is tevens meegenomen in de kostenraming en in het te verwachte milieuresultaat van 75 procent afvalscheiding.

2.3 CO₂ reductie

Door Agentschap NL is weergegeven hoeveel CO₂ reductie wordt bereikt per kilo gescheiden afvalstroom. De reductie verschilt per afvalstroom en betreft het resultaat van verwerking- en productieverschillen. Onderstaande tabel geeft per afvalstroom gegevens weer over de CO₂ reductie. Wanneer alle doelen gerealiseerd worden, leidt dit tot een CO₂ reductie van 12.095.086 kilogram per jaar. Dit komt overeen met de jaarlijkse uitstoot van 1.423 huishoudens.

Afvalstroom	CO ₂ reductie in gram per kilogram gescheiden afval	Totale CO ₂ reductie in kilogram bij 50 procent minder van de afvalstroom in het restafval
Groente, fruit- en tuinafval	68	305.965
Oud papier en karton	201	3.276.803
Verpakkingsglas	323	231.691
Textiel	3431	2.685.609
Kunststofverpakkingen	2600	5.595.018
Totaal		12.095.086

3. Communicatie: doelgroep gericht en specifiek

3.1 Boodschap

Communicatie is essentieel voor het slagen van het afvalbeleid en het bereiken van het doel. Alle doelgroepen dienen voldoende op de hoogte te zijn van de wijzigingen, dienen te weten hoe en waar het afval aangeboden moet worden en wat het nut daarvan is. De communicatie boodschap moet dan vooral ook praktisch zijn, gericht op de doelgroep en moet specifiek zijn. Belangrijk daarbij is ook dat de boodschap positief en motiverend wordt overgebracht. Dit is met name van belang omdat uit de bewonersenquête een andere voorkeur naar voren kwam voor een toekomstig afvalbeleid (financiële prikkels in plaats van fysieke sturing). Omdat de respons op de enquête voornamelijk van bewoners van laagbouw kwam, dient met name deze communicatie de positieve boodschap over te brengen. Afval gescheiden aanbieden is zinvol, het is goed voor het milieu en goed om de kosten voor het afvalbeheer in de hand te houden.

3.2 Doelgroepen

Als eerste en belangrijkste doelgroep van de communicatie kunnen de burgers genoemd worden. De burgers kunnen in drie subdoelgroepen verdeeld worden: bewoners van laagbouwwoningen, bewoners van het buitengebied en bewoners van hoogbouwwoningen. Deze verdeling volgt het nieuwe inzamemodel waarbij voor deze doelgroepen andere voorzieningen zullen worden ingevoerd. Naast de drie groepen kan er een nadere verdeling worden gemaakt naar de verschillende gemeenten. In overleg met de contactambtenaren van de gemeenten en met de communicatie medewerkers kan de door Waardlanden standaard opgestelde communicatie gemeente specifiek worden gemaakt. Naast de burgers worden de volgende doelgroepen van de communicatie onderscheiden:

- partners in de openbare ruimte, zoals de woningbouwverenigingen en wijkplatforms
- leden van de colleges en gemeenteraden
- medewerkers van Waardlanden
- medewerkers van klantcontactcentra, wijklijnen, meldingen openbare ruimte of servicebalies

3.3 Doelen van de communicatie

De doelen van de communicatie zijn verdeeld naar de onderdelen kennis, houding en gedrag. De doelgroepen van de communicatie dienen door de communicatie te weten wat het nieuwe afvalbeleid behelst, dienen er positief tegenover te staan en dienen ook mee te willen doen.

Kennis:

- alle doelgroepen moeten geïnformeerd worden over de nieuwe manier van inzamelen;
- alle doelgroepen dienen te weten wat de nieuwe manier van inzamelen voor impact heeft voor hen persoonlijk (burgers en medewerkers van Waardlanden), voor de huurders (woningbouw) en voor de inwoners (medewerkers gemeenten) en dienen te weten wat er van hen verwacht wordt;
- alle doelgroepen weten wat de resultaten van de nieuwe manier van inzamelen zijn, de resultaten die gepresenteerd worden hangen af van de doelgroep (zoals inzamelresultaten aan burgers, financiën aan college- en raadsleden).

Houding:

- bij alle doelgroepen moet bewustwording gecreëerd worden over de nieuwe manier van inzamelen;
- bij alle doelgroepen moet een positieve houding gecreëerd worden tegenover het gescheiden aanbieden van afval;
- bij alle doelgroepen moet een positieve houding gecreëerd worden tegenover het minder frequent inzamelen van restafval dan wel een positieve houding tegenover het (mogelijk) verder moeten lopen naar een ondergrondse container voor restafval.

Gedrag:

- de bewoners van de gemeenten moeten aangezet worden tot het gescheiden aanbieden van afval die grondstoffen zijn via de voorzieningen die daarvoor beschikbaar worden gesteld;
- de medewerkers, de betrokken ambtenaren en de medewerkers van de partners in de openbare ruimte moeten aangezet worden tot tonen van voorbeeldgedrag en het geven van informatie over afvalscheiding, zij zijn ambassadeurs van de nieuwe manier van inzamelen.

3.4 Middelen

De communicatie zal bestaan uit folders, brieven, artikelen in de lokale krant en berichten op de website van Waardlanden en van de gemeenten. Ook zullen er, in overleg met de contactambtenaren van de gemeenten en met de communicatie medewerkers, inloopmiddagen / avonden worden georganiseerd. Tijdens deze inloopmiddagen / avonden zullen medewerkers van Waardlanden en van de betreffende gemeente aanwezig zijn om uitleg te geven over het nieuwe inzamelmodel.

3.5 Planning

De middelen worden gefaseerd ingezet en volgen de uitrol van de nieuwe manier van inzamelen. Folders worden ingezet om meer informatie en achtergronden weer te geven. Brieven worden verzonden om per huishouden concreet te maken wat er wanneer en hoe verandert. De inloopmiddagen/avonden worden gehouden vlak voor de start van de nieuwe manier van inzamelen en bieden de mogelijkheid voor burgers om persoonlijk vragen te komen stellen over de nieuwe manier van inzamelen. De volgorde van de inzet van de middelen zal zijn:

- brief: aankondiging van de nieuwe manier van inzamelen
- folder: achtergronden over afvalscheiding en de nieuwe manier van inzamelen, zo mogelijk ervaringen uit andere gemeenten en interviews met wethouders
- brief: aankondiging start nieuwe manier van inzamelen, uitleg over de aanbodmiddelen, nieuwe inzameldata en uitnodiging voor een inloopmiddag/avond
- inloopmiddag/avond: nadere persoonlijke uitleg over de nieuwe manier van inzamelen
- folder: delen van ervaringen, tonen van resultaten, verbeterpunten, tips en actuele onderwerpen

Tussentijds worden artikelen in de krant gepubliceerd en berichten op de gemeentelijke websites en de website van Waardlanden gezet.

3.6 Organisatie

De coördinatie van de communicatie ligt bij Waardlanden. Waardlanden zal alle communicatie voorbereiden en in overleg met de contactambtenaren en de communicatie medewerkers van de gemeente, gemeente specifiek maken. De communicatie medewerkers van de gemeenten zijn verantwoordelijk voor het daadwerkelijk inzetten van de communicatie middelen. Waardlanden zal hier een coördinerende en controlerende rol in spelen, zodat de communicatie goed aansluit op de uitvoeringsplanning. Daar waar Waardlanden zelf middelen in kan zetten, zoals op de eigen website, zal Waardlanden dit doen.

Voor vragen, klachten en meldingen zal een speciaal mailadres geopend worden. Het idee is per gemeente een nieuw mailadres te openen met een voor iedereen herkenbare naam, gelinkt aan de nieuwe manier van afval inzamelen. De contactambtenaren beheren de mailbox en zetten de vragen door naar de projectleider van Waardlanden. De projectleider antwoordt naar de contactambtenaar en deze reageert naar de melder. Zo wordt geborgd dat alle vragen naar wens afgehandeld worden en dat er zicht blijft op de vragen, klachten en meldingen per gemeente.

3.7 Budget

Voor communicatie is circa 434.000 euro opgenomen in de kostencalculatie. De communicatiekosten kunnen afgeschreven worden de over 5 jaar, waarmee jaarlasten circa 95.550 euro bedragen. Dit is 1,83 euro per woonhuisaansluiting per jaar of 0,73 euro per inwoner per jaar.

4. Handhaving: inzet als communicatie middel

4.1 Doel en boodschap

Toezichthouders zullen ingezet worden om met de burgers in gesprek te gaan over het afvalaanbiedgedrag. Het doel van de inzet van handhaving is niet om boetes uit te schrijven of waarschuwingen uit te delen. De inzet is gericht op het zijn van ogen en oren op straat en daar waar mogelijk snel, praktisch en persoonlijk tips en aanwijzingen kunnen geven over de nieuwe manier van inzamelen.

4.2 Planning

Aangenomen is dat in de Waardlanden-gemeenten per week dertig uur inzet zal zijn van een toezichthouder. De inzet zal verdeeld worden over de gemeenten op basis van de uitrol van de nieuwe manier van inzamelen. Na de implementatie kan de inzet specifiek worden bepaald op basis van de noodzaak per wijk of gebied.

4.3 Organisatie

Waardlanden heeft geen toezichthouders in dienst. In overleg met de gemeenten zal bezien worden of er lokale handhaaf capaciteit is. Indien dit er is, zal de betreffende toezichthouder betrokken worden bij de nieuwe manier van inzamelen. Indien er geen lokale capaciteit is, zal capaciteit vanuit een andere gemeente worden ingezet, uiteraard na vastleggen van de bevoegdheden.

4.4 Budget

Voor de inzet van handhaving is 78.000 euro per jaar opgenomen in de kostencalculatie. Omgerekend is dit 1,50 per euro woonhuisaansluiting of 0,60 euro per inwoner.

5. Kosten: kostenneutraal tot licht positief

Op basis van de uitgangspunten en aannames kan het nieuwe afvalbeleid kostenneutraal dan wel met een licht positief resultaat worden ingevoerd. Het uiteindelijke resultaat zal bepaald worden door het aantal nieuw in te voeren minicontainers en verzamelcontainers, het scheidingsgedrag van de burgers en de tarieven voor de verwerking van de diverse afvalstromen. Zo is bijvoorbeeld nog onduidelijk hoe de tarieven voor kunststofverpakkingsafval zich ontwikkelen, op het moment dat gemeenten vanaf 2015 zelf verantwoordelijk zijn voor het (al dan niet) sorteren en vermarkten van deze afvalstroom. Veiligheidshalve is in de berekening al wel uitgegaan van een lager tarief dan momenteel verkregen wordt (390 euro per ton). De besparingen in de verwerking zullen in ieder geval aangewend worden om de investeringen in de extra inzamelmiddelen en de extra logistieke kosten te dekken. Waardlanden zal de kosten voor het totale afvalbeheer monitoren en met de gemeenten bespreken wat er met een eventueel positief resultaat gedaan kan worden. Indien het resultaat onverhoopt negatief zal zijn, zal ook hier overleg over worden gevoerd.

Uit een berekening blijkt dat de totale kosten met circa € 56.069 kunnen dalen, wat neerkomt op circa € 1,08 per woonhuisaansluiting. Omdat de besparingen afhankelijk zijn van de betere afvalscheiding en de verwerkingstarieven, dient veiligheidshalve gezegd te worden dat deze optie kostenneutraal ingevoerd kan worden. Onderstaand worden de genoemde getallen kort toegelicht. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar het rekenmodel.

Naar verwachting zullen de kosten voor de extra investeringen en inzameluren nagenoeg gelijke tred houden met de hogere inkomsten van de recyclestromen. Door de geleidelijke invoering van het project (twee jaar) geeft dit nauwelijks een financieel risico. In de praktijk zal het zijn wanneer de ondergrondse containers in een wijk zijn geplaatst deze wijk gelijk op “omgekeerd inzamelen” wordt omgezet. Er zit dan maar enkele weken tussen het plaatsen (investeren) en grondstoffen inzamelen (opbrengsten).

Toelichting kosten fysieke sturing

- De daling van restafval en de stijging van grondstoffen leidt tot circa € 2.070.489 minder verwerkingskosten; waarbij het
 - restafval daalt van 226 kilogram per inwoner per jaar tot 128 kilogram per inwoner per jaar;
 - percentage grondstoffen in het restafval met 50 procent afneemt.
- De kosten voor de extra inzameling van grondstoffen en de verminderde inzameling van restafval bedragen € 1.630.313.
- De projectkosten bedragen € 210.560.
- De kosten voor de inzet van handhaving bedragen € 78.000 per jaar.
- De kosten voor communicatie, kunnen afgeschreven worden in vijf jaar en bedragen circa € 95.547 per jaar.

6. Werkgelegenheid voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt

In het nieuwe afvalbeleid zijn voorzieningen opgenomen voor kunststofverpakkingsafval gecombineerd met nader te bepalen grondstoffen. Momenteel worden landelijk pilots gedaan met de inzameling van kunststofverpakkingen gecombineerd met drakenkartons of papier. Zodra de uitkomsten van deze pilots bekend zijn -wat naar verwachting begin 2014 is en waar Waardlanden zelf ook aan meedoet- kan Waardlanden deze combinaties meenemen bij de implementatie van het nieuwe beleid. Aan de gecombineerde afvalstromen kunnen mogelijk ook blik en e-waste worden toegevoegd. Dit zijn afvalstromen die relatief gezien zwaar zijn en ook het milieu onnodig belasten indien deze afvalstromen met het restafval worden verbrand. Blik en e-waste zullen echter wel handmatig nagescheiden moeten worden. Er zijn in Nederland reeds diverse initiatieven waarbij gecombineerde ingezamelde grondstoffen handmatig worden nagescheiden in de sociale werkomgeving. Bij deze initiatieven ontstaat werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Waardlanden zal met de Avelingen groep bezien welke mogelijkheden er zijn om de gecombineerde afvalstromen handmatig na te scheiden.

7. Implementatie: stap voor stap, kern voor kern

De implementatie van het nieuwe afvalbeleid zal stapsgewijs plaatsvinden en zal voor eind 2015 afgerond zijn. Het inzamelen gericht op grondstoffen zal resulteren in een andere indeling van de inzamelwijken teneinde de logistiek efficiënt in te kunnen richten. Door gefaseerd over te gaan op het inzamelen van grondstoffen, zou er voldoende gelegenheid zijn om bewoners gedegen te informeren en is er bij Waardlanden voldoende implementatiecapaciteit. Dit betreft onder andere de tijd benodigd om routes te maken, containers te bestellen en uit te zetten, ondergrondse containers te plaatsen, mailingen voor bewoners te maken en te verspreiden en informatiebijeenkomsten te houden. Gestart zal worden in een van de kernen. Zodra deze kern over is op het nieuwe inzamelsysteem, zal het opvolgende aangesloten gebied over gaan. Zo kan de nieuwe inzamelmethode uitvloeien over het totale Waardlanden gebied. De inrichting hangt uiteraard af van de lokale omstandigheden, de inrichting van de openbare ruimte en de mogelijkheden om de ingezamelde afvalstromen af te voeren en na te scheiden.

8. Monitoring en evaluatie

De monitoring en evaluatie van het afvalbeleid zal plaatsvinden aan de hand van de volgende meetpunten:

- daling aanbod restafval per inwoner
- daling aandeel grondstoffen in het restafval
- aantal verstrekte minicontainers per afvalstroom
- aantal extra geplaatste ondergrondse containers per afvalstroom
- tarieven voor de verwerking van de afvalstromen
- inzamelkosten voor de diverse afvalstromen via ondergrondse containers en minicontainers
- ingezette communicatie middelen
- kosten voor communicatie
- ingezette uren handhaving en kosten voor inzet handhaving